

Total No. of Printed Pages—7

2 SEM FYUGP MINPSC2

2 0 2 5

(May/June)

POLITICAL SCIENCE

(Minor)

Paper : MINPSC2

(Introduction to Indian Politics)

Full Marks : 60 (80 for 2023 Batch)

Time : 2 hours (3 hours for 2023 Batch)

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়াবোৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া : $1 \times 6 = 6$

Answer the following as directed :

(a) ভাৰতবৰ্ষৰ সংবিধানৰ মৌলিক অধিকাৰসমূহ ক'ব পৰা
ধাৰ কৰা হৈছিল ?

Fundamental Rights of the Indian
Constitution have been borrowed from

(i) আমেৰিকাৰ সংবিধান

American Constitution

(ii) ভিটিছ সংবিধান

British Constitution

(2)

(iii) আয়াবলেঙ্গুর সংবিধান
Irish Constitution

(iv) ফ্রান্সের সংবিধান
France Constitution
(শুন্ধ উত্তরটো বাছি উলিওৱা)
(Choose the correct answer)

(b) যত স্বাধীনতা মানে কি ?
What is freedom of speech and expression?

(c) জাতি আৰু শ্রেণীৰ মাজৰ এটা পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা ।
State a difference between Class and Caste.

(d) ভাৰতীয় সংবিধানৰ প্ৰস্তাৱনাটো কোনটো সংশোধনীৰ জৰিয়তে সংশোধন কৰা হৈছে ?
The Preamble of the Constitution of India was amended by
(i) ৩৬তম সংশোধনী
36th Amendment
(ii) ৪২তম সংশোধনী
42nd Amendment
(iii) ৪৪তম সংশোধনী
44th Amendment
(iv) ২৬তম সংশোধনী
26th Amendment
(শুন্ধ উত্তরটো বাছি উলিওৱা)
(Choose the correct answer)

(3)

(e) কোনে 'কংগ্ৰেছ ব্যবস্থা' শব্দটো প্ৰৱৰ্তন কৰিছিল ?
Who coined the term 'Congress System'?

(f) 'আম আদমী পার্টি' ভাৰতবৰ্ষৰ এক বাজিক দল নে
বাস্তীয় দল ?
Is 'Aam Aadmi Party' a State party or a national party?

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (প্ৰতিটো ১৫০ শব্দৰ
ভিতৰত) : 3×3=9
Write short notes on the following (within 150 words each) :
(a) ভাৰতবৰ্ষৰ সংবিধানত উল্লেখিত সাংবিধানিক প্ৰতিকাৰ
অধিকাৰৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ
Basic features of Right to Constitutional Remedies as mentioned in the Constitution of India
(b) ভাৰতীয় বাজনীতিত নাৰীৰ অংশগ্ৰহণ
Participation of women in Indian politics
(c) ভাৰতবৰ্ষৰ সংবিধানৰ অনুচ্ছেদ 51A ৰ তাৎপৰ্য
Significance of Article 51A of the Indian Constitution

(4)

3. ভারতীয় বাজনীতি অধ্যয়নৰ উদাববাদী দৃষ্টিভঙ্গীৰ নীতি আৰু
আদৰ্শসমূহ মূল্যায়ন কৰা ।

9

Analyse the ideals and principles of liberal approach to the study of Indian Politics.

নাইবা / Or

মার্ক্সবাদী দৃষ্টিভঙ্গীৰ মতে ভারতীয় বাস্তুৰ ভূমিকা মূল্যায়ন কৰা ।
ভারতীয় বাজনীতি অধ্যয়নৰ উদাববাদী আৰু মার্ক্সবাদী দৃষ্টিভঙ্গীৰ
মাজৰ মূল পাৰ্থক্যসমূহ তুলনা কৰা ।

4+5=9

Analyse the role of Indian State according to Marxist approach. Compare the major differences between Liberal and Marxist approach to the study of Indian politics.

4. প্ৰস্তাৱনা ভারতীয় সংবিধানৰ অংশ হয়নে ? ভারতৰ্বৰ্ষৰ সংবিধানৰ
প্ৰস্তাৱনাত উল্লেখ থকা মূল ধাৰণাসমূহ আলোচনা কৰা ।

2+7=9

Is the Preamble a part of the Indian Constitution? Discuss the key concepts mentioned in the Preamble of the Constitution of India.

নাইবা / Or

ভারতীয় সংবিধানৰ মূল উৎসসমূহ আলোচনা কৰা ।

9

Discuss the major sources of the Indian Constitution.

(5)

5. ভারতৰ্বৰ্ষৰ সংবিধানত উল্লেখিত মৌলিক কর্তব্যসমূহৰ এক বিত্তত
আলোচনা আগবঢ়োৱা ।

9

Make an attempt to discuss, in detail, the Fundamental Duties incorporated in the Constitution of India.

নাইবা / Or

ভারতৰ্বৰ্ষৰ সংবিধানত অন্তৰ্ভুক্ত মৌলিক অধিকাৰ আৰু বাস্তু
পৰিচালনাৰ নিৰ্দেশাত্মক নীতিৰ মাজৰ মূল পাৰ্থক্যসমূহ
আলোচনা কৰা ।

2+7=9

Discuss the major differences between Fundamental Rights and Directive Principles of State Policy incorporated in the Constitution of India.

6. ভারতীয় বাজনীতিত আঞ্চলিক দলৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা ।

Explain the role of regional parties in Indian Politics.

9

নাইবা / Or

ভারতীয় দলীয় ব্যৱস্থাৰ বিকাশ সম্পর্কে সমালোচনাত্মক বিশ্লেষণ
আগবঢ়োৱা ।

Critically analyse the evolution of party system in India.

7. “জাতি ভারতৰ সামাজিক আৰু বাজনৈতিক গাঁথনিব এক
অন্যতম দিশ।” উক্ত বাকাটিৰ আধাৰত ভারতীয় বাজনীতিত
জাতিৰ শুক্ৰত সম্পর্কে আলোচনা কৰা ।

9

“Caste is a predominant aspect of the social and political structure of India.” In the light of the statement discuss the importance of caste in Indian politics.

(6)

অথবা / Or

সাম্প্রদায়িকতাবাদৰ সংজ্ঞা দিয়া । ধর্মনিরপেক্ষ নীতিৰ জৰিয়তে সাম্প্রদায়িকতাবাদ মৰ্ম্মৰ কৰিবলৈ ভাৰত বাস্তুই লোৱা ভূমিকাৰ সমালোচনাত্মক মূল্যায়ন কৰা ।

Define communalism. Critically evaluate the role of Indian State to curb communalism through the principle of secularism.

(২০২৩ বৰ্ষৰ শিক্ষার্থীৰ বাবে অতিৰিক্ত ২০ মন্ত্ৰ)

(Additional 20 Marks for 2023 batch)

8. তলৰ যি কোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া : $10 \times 2 = 20$

Answer any two from the following questions :

(a) ভাৰতৰ দলীয় ব্যবহাৰ পৰিৱৰ্তিত ধাৰাৰ বিষয়ে এক মূল্যায়ন আগবঢ়োৱা । 10

Evaluate the changing trends of party system in India.

(b) ভাৰতীয় সংবিধানত উল্লেখিত মৌলিক অধিকাৰৰ যুক্তিসংগত নিষেধাজ্ঞাৰ প্ৰয়োজনীয়তা ব্যাখ্যা কৰা । 10

Explain the importance of the reasonable restrictions on Fundamental Rights as mentioned in the Constitution of India.

(7)

(c) নীতিগত সিদ্ধান্ত আৰু প্ৰতিনিধিত্বৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰতীয় বাজনীতিত 'শ্ৰেণী'য়ে কেনেধৰণে প্ৰভাৱিত কৰিছে? 10
How has 'class' influenced Indian politics in terms of policy decisions and representations?

★ ★ ★